

מכתב גדולי הדור שבארץ ישראל שליט"א
עם לבחל"ח מרן רשכבה"ג הגרי"ש אלישיב זצוק"ל
מטבת תשע"ב

טבת תשע"ב

בס"ד

המצב הקשה במחנינו ידוע, שמתדרדר והולך, שבנות ישראל לאלפים מתבגרות ואינן מוצאות זיווג, ובעזרת ה' ית' נתגלה שהסיבה העיקרית למצב זה היא שבדרך כלל הבחורים נושאים בנות שהן צעירות מהם בכמה שנים, ובהיות שבכל שנה מתרבה האוכלוסיה בלע"ה, הרי בכל זמן עומדות יותר בנות על פרק שידוכים מבהורים ונשארות בנות רבות בלי זיווג.

והנה ברור לכל שהדרך לתקן את המצב הנורא הזה הוא לקרב את הגילים של הבנים והבנות בשידוכים בקהלותינו, וכמו שאנו רואים בכמה קהילות קדושות של החסידים שאין להם צרה של אלפי בנות בחשש עיגון רח"ל מפני שבניהם נושאים את בנות גיליהם. ובכן מוטל על כולנו לשקוד על תקנת בנות ישראל למצוא עצה להצלת בנותינו מצרה איומה זו, וכל שיש בידנו להציל אסור לעמוד מגד שהרי כל ישראל ערביין זה בזה ומקרא צווח ואומר לא תעמוד על דם רעך.

בודאי חלק מהתיקון במחנינו צריך להיות לעודד את בנינו להנשא בגיל צעיר יותר, ובשביל כך טוב שהבחורים יקדימו לחזור מא"י, והגם שזה רק הצלה במקצת, מ"מ על פי חשבון אם יקדימו שנה אחת במוצע ינצלו תוך עשר שנים יותר מאלף בנות מעיגון עולם.

לכן באנו בזה לגלות דעתינו שהחובה מוטלת על הישיבות הק' וראשי הישיבות שליט"א לטכס עצות לזה שיתחילו בהורים בשידוכים בגיל צעיר יותר ע"י שיהזרו מלימודם מא"י בגיל צעיר יותר.

וגם קוראים אנו לבני הישיבות הק' להקדים ולחזור מא"י בגיל צעיר יותר כדי להכין עצמם למצוא זיווג בזמן הראוי, וע"י השתתפות בנשיאת עול הציבור יזכו לקנין תורה אמיתית ועל ידי זה יזכו כאו"א לעלות מעלה מעלה בתורה הק' ולבנות בית נאמן בישראל לשם ולתפארת.

Our community finds itself in an increasingly difficult situation, with thousands of Bnos Yisroel getting older and not finding their *zivug*. With Hashem's help, it has become clear that the primary cause of this is that bochrims generally marry girls who are a number of years younger. Since the population increases every year and there are more girls entering shidduchim than boys, many girls are left unmarried.

Clearly, the way to remedy this terrible situation is to reduce the age disparity in shidduchim. Many Chassidic communities who do not have age disparities in shidduchim are not facing this tragic situation of numerous unmarried girls. Therefore, it is incumbent on all of us to work diligently to save our daughters from this plight and it is *assur* for anyone who can help to stand passively by. For all Yidden are responsible for each other and the Torah cries out to us, "*Lo Sa'amod al Dam Rei'echa!*"

A key component of the solution is to have our sons marry at a younger age. And in order to accomplish this, it would be good for the bochorim to come back earlier from Eretz Yisroel. While this is not a total solution, calculations show that if bochorim would begin shidduchim one year earlier on average, then within ten years, over a thousand women would be saved from lifelong *iggun*.

Therefore, we have come to publicize our opinion that there is an obligation on the Yeshivos and Roshei Yeshiva to find ways to enable the bochorim to begin shidduchim at a younger age including encouraging them to return sooner from Eretz Yisroel.

We are also calling on the bochorim themselves to return from Eretz Yisroel at a younger age in order to be ready to get married at the appropriate time. Through their *nesias ol*, they will merit true *Kinyan Torah*, reaching ever-greater heights, and they will be *zoche* to build a *Bayis Ne'eman B'Yisroel L'shem U'siferes*.

ע"י ברמב"ם פט"ו מאישות ה"ב האיש מצווה על פו"ר אבל לא האשה ואימתי האיש נתחייב במצוה זו מבין שבע עשרה, ובודאי מצוה רבה להזדרז ולהתחתן מוקדם וכן מרן החזו"א ה' מזרז לחתן הבהורים בני י"ז, ואע"ג שבשביל ת"ת מותר לאחר, אפשר לינשא ולעסוק בת"ת ועוד יותר נקל אז, ע"כ מצוה רבה להקדים דלא מפריע כלשהו לת"ת אדרבה אז לומדים בנקיות בקדושה ובטהרה וכ"ש היום שיש כוללים וכיו"ב ויראת ה' תוסיף ימים.

חיים קנייבסקי

בס"ד. ידוע עד כמה יגעו חכמים בתקנת בנות ישראל לכן צריך לעשות כל טעדיק כדי שיתרבה נישואי הבנות עם זיווגן.
ז' טבת תשע"ב לפ"ק

אהרן י. לייב שטיינמן יוסף שלו אלישיב שמואל אויערבאך